

negativno shvaćenim kosmopolitizmom i odbacuje u ime novog nacionalnog socijalističkog patriotizma. Komunisti se ne odriču ličnosti iz svoje istorije, ali ih prilagođavaju novom nacionalističkom okviru za prerađu prošlosti. Vreme će pokazati da li je reč o strategiji ili taktici ruske levice.

U jezgru rumunskog revizionizma je zahtev za rehabilitacijom maršala Antoaneskua. Vec desetak godina vodi se žestoka tzv Antoanesku-debata prožeta naročitim spojem relativizacije, pravljanja fašizma, revizionističke argumentacije i antisemitiskih ispada (Totok 1998). Revizionisti tvrde da je Antoanesku bio veliki rumunski patriota koji je iz nužde prišao Hitleru, želeći da povрати Besarabiju, i bio predvodnik borbe protiv ateističkog boljševizma. Traži se revizija procesa protiv maršala koji je kao Hitlerov saveznik vladao od septembra 1940. do avgusta 1944, a potom streljan 1946. Maršal se slavi kao "spasilac nacije" od komunizma i mađarskog revizionizma. On je 1919. umarširao u Peštu i pokazao Mađarima šta ih čeka ukoliko budu ugrožavali Rumune (Totok 1999). Međutim u njegovom režimu u toku antisemitske rumunizacije stradalo je oko 100 000 Jevreja, što savremeni revizionisti spore. Nakon pada Čaušeskua, Antoanesku je dobio ulice u više rumunskih gradova, njegove pristalice zalažu se za dizanje spomenika maršalu, novine pišu o njegovom "svetom antiboljševičkom ratu" na strani Hitlera, a parlament mu je juna 1991. minutom ćutanja odao poštu (samo su mađarski poslanici napustili salu). Državni tužilac Rumunije je 1996. pokrenuo postupak za rehabilitaciju šest Antoaneskuovih ministara. U vakuumu, koji je nastao nakon pada režima Čaušeskua, otvoreni ili skriveni antisemitizam bio je glavna vezivna spona između antikomunizma, mržnje prema strancima, šovinizma i revizionizma. (Totok 1998). Jevreji su optuženi za komunizam i ekonomsku krizu, a javnost je preplavljena senzacionalnim otkrićima, paušalnim osudama i nedokazanim tvrdnjama. Sve se pokušava razjasniti emocijama opterećenom klasičnom formulom: Jevreji = komunisti = plutokrati = slobodni zidari = kapitalisti. Posledice su snažna ksenofobija, šovinistička historiografija, novi nacionalni mitovi i antidemokratski i antizapadni fundamentalizam (Totok 1998, 47). Premda radikalni rumunski revizionisti porede Antoaneskua sa Hitlerom i gledaju u obojici "autentične patriote", ipak najveći deo rumunskih istoričara, političara i publicista osuđuje zločine nacista, ali pravda Antoaneskua i odvaja ga od fašizma. (Totok 1998, 57). Komunisti su, po njima, neopravdano Antoaneskuov režim nazvali fašističkim, a reč je u stvari o nacionalnom režimu sa autoritarnim crtama. Rumunski revizionisti ne poriču nacistički holokaust, već ga navode kao primer oprečan "humanoj jevrejskoj" politici Antoaneskua. Uz to se javljaju i teze da je "crveni holokaust" bio gori od mrkog. Totok je pokazao da se na taj način rumunski fašizam normalizuje. Javne debate oko Romana Dmowskog (Dmowsky) u Poljskoj, Jozefa Tise (Tiso) u Slovačkoj, Jona Antoaneskua u Rumuniji, Hortijevog masakra Jevreja 1944. u Mađarskoj, hrvatskog Jasenovca (Tuđmanove knjige i njegovog pismenog izvinjenja 20. 2. 1994.) (Volovici 1998, 13; Roth 1997) jesu izraz težnji za odbacivanjem krivice i pokušaja dokazivanja nedužnosti domaćih profašističkih Hitlerovih saveznika. Rasterećenjem prošlosti pravda se nacionalistička politika novih poslesocijalističkih režima, koja se svuda trudi da izgradi sliku svetle nacionalne tradicije bez mrlje.

U Mađarskoj je revizionizam potekao s vrha, nije izazvao šire interesovanje javnosti i masa kao u Rumuniji niti je bilo težnje za radikalnim prevladavanjem komunističke prošlosti. Promena sistema nije tekla u obliku masovnog ustanka (DDR, Rumunija) niti preko "dvorskog udara" (Češka) već je bila rezultat kompromisa komunističke i nekomunističke inteligencije (Schauschitz 1996, 33). Mađarska javnost nije bila mnogo zainteresovana za